

İBRET-İ'TİBÂR (3)

(...dünden devam)

Hamdi Yazır merhum da şöyle diyor: "Deve, Arabın en kıymetli mallarındandır. Hele darî'(diken)in zikrinden sonra deveye göz atmanın da başkaca bir münâsebet ve letâfeti vardır (çünkü deve, diken yer). Sonra seyr-ü sefer etmek üzere deveye binen kimse, boyundan hayli fazla bir yüksekliğe çıkmış olur. Yukarı baktığı zaman üstünde göğü, sağa sola baktığı zaman dağları, aşağı baktığı zaman da yeryüzünü görür. Ve bu bakışlar ne kadar genişler ne kadar derinleşirse insanın, bulunduğu âleme vukufu, yüce yaratıcının yaratma gücü ve nimetlerinin genişliği, geleceğin önemi ve uygun biçimde çalışıp çabalamanın değeri hakkındaki bilgi de öyle genişler ve derinleşir." (Hak Dini Kur'ân Dili: 7/5783)

Evet, bu sayılanları ve benzeri yaratıkları düşünen, inceleyen insanlar, bunların kendi kendilerine var olamayacağını; ilim, hikmet ve kudret sahibi bir yaratıcı tarafından yaratıldığını; evreni böyle ince bir düzenle yaratan o Yaratıcının da bunları boş yere değil, bir amaç için yarattığını; öyle ise her şeyin kısa bir ömürle bitmeyeceğini; bu dünya hayatından sonra da bir hayat bulunması gerektiğini; zirâ yaratma amacının ancak o ikinci hayatta gerçekleşeceğini; evreni böyle intizamla yaratıp yöneten Allah'ın, bu varlıkların benzerini ve dolayısıyla insanları yeniden yaratmağa kadir olduğunu anlar; âhiret hayatına ve sorumluluğuna inanarak Allah'ın gösterdiği iman ve güzel ahlâk yoluna girer.

Bu bakıp inceleme emri, yeriyle, göğüyle bütün evreni inceleme fermanıdır. Bu emir, Arzın bir parçasından başlayıp gökten ve dağlardan dolaşarak nihayet Arzın döşenmesinin incelenmesine getirilmiştir. Zira: *"Bir süreye kadar sizin Arzda kalıp yaşamanız gerekir"* (Bakara : 36), "O

rada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve yine ondan

(diriltilip)

çıkarılacaksınız."

(A'râf: 25)

buyurulduğu üzere Arz, insanların bir süre yaşayacakları, ölüp gömülecekleri, tekrar oradan diriltilip çıkarılacakları ve Yüce Dîvân'da hesap vermeğe gidecekleri yerdir. Onun için insanın, yaşadığı şu dünyayı iyi tanıyıp hayâtını boş şeylerle değil, ilim ve irfan kazanarak, güzel işler yaparak geçirmesi gerekir.

(devamı yarın..)

